

Ja fa 20 anys?

Magdalena Serra Capó,

professora d'ensenyament secundari de l'IES Madina Mayurqa

No puc ser objectiva de cap de les maneres en parlar de l'Encontre de Teatre en Català a l'Ensenyament Secundari. Hi he treballat durant 20 anys i hi he estat molt implicada.

El passat

Mir cap enrere i somric. No puc evitar pensar en Lluç, ("Aquí no hi tornareu mai més, ens va dir el pare prior enfadadíssim i alarmat pel trull i el renou que havien fet els joves a la nit a les cel·les del monestir). O en la Porciúncula i aquells dormitoris enormes, amb matalassos en terra, homes (professors i alumnes tots junts), i dones (professores i alumnes totes juntes) sense gens d'intimitat i... les patates... les eternes patates del menú que sempre hi havia al menjador a la palangana del self service de llavors. Em vénen al cap frases històriques... el *Vols que et fiqui la pila pel cul?* (sic), que se li escapà a un professor cansat de fer ronda nocturna i de no poder aclucar els ulls en tota la nit... Uf!!!... Record a La Porciúncula, profes i alumnes asseguts a terra en cercle, intercanviant opinions sobre l'espectacle que acabàvem de veure, i escoltar molt atentament les paraules sàvies i expertes d'en Joan Lacomba. Ho retrataria. Pens en les tisores i un rellotge que vàrem regalar a en Joan Lacomba un any, perquè sempre ens feia muntatges llarguissims amb el seu afany de no retallar res i respectar el text original! (retards que varen arribar alguna vegada, a una hora i tres quarts

més del temps inicialment previst), però... quina plasticitat, la de les obres d'en Lacomba! O em revé la cara de sorpresa que va fer en Jaume Marcé quan li mostràrem el pastís sorpresa per brufar les espelmes dels 10 anys d'Encontre. O pensar que quan vaig tenir en Joan, el meu fill, m'amagava a algun racó discret (al teatre de la rectoria, si calia) per donar-li de mamar, perquè ningú no se'n temés. O ma mare me'l duia perquè el pogués veure. Record la cara d'incredulitat i de sorpresa d'unes donetes majors de Muro, a un racó de la plaça del poble, en el moment en què la improvisació col·lectiva feia caure a terra, com si fos una filera de fitxes de dòmino, més de dues-centes persones, una darrera l'altra. O la cara d'espant que feien els vellets asseguts al banc de la plaça, quan veien els joves caminar damunt xanques, eren els participants de l'encontre que feien un espectacle d'animació.

"...la improvisació col·lectiva feia caure a terra, com si fos una filera de fitxes de dòmino, més de dues-centes persones, una darrera l'altra."

Foto cedida per l'Associació Trenia-1.

Com voleu que no somrigui, quan record la prehistòria de l'Encontre? L'escassetat de mitjans: els programes primers? Un foli ciclostilat... us ho imaginau, ara?, 1 autocar, 60 al·lots, 4 professors, cap taller, només mirar les obres que havien preparat els grups. Els primers anys, només tres centres (IES Guillem Sagrera, IES Berenguer d'Anoia i l'IES Madina Mayurqa). Més tardet, enviant les circulars... per fax!!! un per un a tots els centres on teníem contacte!... Haver d'avisar a tots i cada un dels restaurants d'un retard SENSE MÒBIL... des de la cabina de telèfon del poble? Record que va ser precisament a Muro que la meua companya na Joana Oliver em va deixar el seu mòbil per avisar els restaurants d'un retard sobre l'horari inicialment previst i em vaig prometre allà mateix, que l'altre any en tendria. I efectivament, me'n vaig comprar un.

A mesura que es consolidava l'activitat, i en el moment en què es varen arribar a concentrar prop d'una dotzena d'obres en dos dies (simultanejant? espais i horaris) vàrem haver de fer una passa cap endavant... allò era insostenible. Era impossible mantenir la fórmula. Va ser així que s'hi incorporaren els tallers. Això ens ha permès que hagin passat per l'Encontre molts de professionals del món del teatre, la majoria de l'illa, però també de fora (País Valencià, Barcelona...). Record que va ser en Joan Arrom, no sé si l'any que va venir a Muro i hi va representar amb els alumnes un *Minimal Show* fantàstic, o un altre, que ens va suggerir de concentrar l'encontre en dos dies lectius. I fou un altre professor qui ens va proposar d'acabar les jornades amb una posada en comú d'una mostra de les feines fetes a cada taller.

I així, d'aquesta manera, escoltant els suggeriments d'uns, els comentaris dels altres, ininterrompudament, hem aconseguit entre tots arribar al format actual. Hi ha hagut moments màgics (Lluc, 1988), moments d'eufòria (quan l'Obra Cultural ens concedí un premi), moments de desconhort, moments per plorar, moments per riure, moments de debilitat, moments de nervis, molts de nervis... però el que puc assegurar que no ha faltat mai és el meu convenciment que, mentre jo tenguí energia, l'Encontre no morirà.

*“...no hauríem arribat aquí,
sense la feina prèvia dels
anys anteriors, dels
companys que també hi
han dedicat molt de temps
i molts d'esforços...”*

El present

Mir l'actualitat i veig l'evolució: un programa d'impremta amb 6-8 pàgines, 30 centres, 40 professors acompanyants, 20 professors de tallers, 300 joves participants, que endemés hi vénen de les altres Illes (Menorca, Eivissa), i algun any d'alguna altra zona del territori de parla catalana, un fotimer d'autocars, dormir (és un dir, clar) en habitacions d'un hotel de tres o quatre estrelles, pàgina web, correu i adreça electrònica... en fi... no hi ha color.

Però tenc clar que no hauríem arribat aquí, sense la feina prèvia dels anys anteriors, dels companys que també hi han dedicat molt de temps i molts d'esforços (Jaume Marcé, Pep Ramon Cerdà... i alguns altres). Si hi ha una cosa que em caracteritza és la meua perpètua mania d'anar apuntant coses que es poden millorar a una propera edició (és que si no ho apunt, no me'n record: no tenc memòria). Sempre, la voluntat d'esmenar errors i el desig de superació. I crec que aquesta ha estat la filosofia que s'ha mantingut des dels inicis. He de confessar que ha estat molt gratificant i encoratjador també comprovar com els companys d'altres centres acudeixen fidelment a la cita anual amb els seus alumnes. La fidelitat -avui per avui- (i deixau-vos estar de l'al·lel 334!) és un valor en alça.

És també una immensa satisfacció veure com alumnes que varen venir amb mi fa molts d'anys a l'Encontre de Teatre a Muro, han crescut i s'han incorporat a l'equip com a ajudants i després com a professors de tallers. Em sent molt pagada -com

dirien al País Valencià- quan hi ha algun exparticipant d'unencontre de teatre que demana poder assistir ara ja amb els seus propis alumnes a la propera edició de l'Encontre. O algú que hi retorna ara com a professor de taller. Per una banda, això et recorda que tornes vella... però per l'altra et fa creure que estan ben invertits els anys de feina d'organització de l'Encontre.

El futur

Però és que si mir cap endavant, ric més fort. Per què? Perquè estic convençuda que tenim corda per a molta estona. Als inicis, poca gent empenyia el carro, però érem joves i teníem ganes de fer-ho... ara ja no som tan joves, però tenim la força que dóna un equip que creu en un projecte. Un equip feiner, organitzat, eficient, responsable. Que es renova periòdicament amb la sàvia dels qui aporten idees i energies noves i creuen en el projecte. Uns hi entren, altres en surten, però hem aconseguit mantenir-hi l'esperit de feina. I això és molt valuós. No té preu. No tothom pot presumir de formar part de l'Associació Trenta-1, del nostre equip.

“...la tasca que s’ha fet durant aquests anys, és precisament per aconseguir la dignificació i la valoració del teatre escolar...”

Tots som conscients que dos dies d'unencontre no ajuden a decidir el futur d'un alumne. Tot i que n'hi ha algun que m'ha confessat (i no fa gaire que ho sé) que va decidir ser actor a un Encontre de Teatre (Noé Dénia, per exemple, m'ho explicava l'altre dia de pagès fent un cafè). Això no és més que l'excepció. No ens hem d'enganyar. Com a professora de teatre a l'IES Madina Mayurqa tenc molt clar que jo no form actors. Això no és feina meva. Ja hi ha ESADIB, Instituts del Teatre, i similars... Jo treball per fer públic, per formar espectadors que respectin la feina que es fa dins i fora dels teatres i treball perquè fer teatre els suposa un enriquiment personal: els ajuda a perdre pors, vergonyes, a expressar-se en públic (endemés com que la llengua catalana és la vehicular de l'activitat, també els ajuda a millorar l'expressió oral), a treballar en equip, a divertir-se, a millorar la dicció, a ser creatius... en definitiva, els ajuda a créixer i a madurar com a persones.

Confés, i no seria just no esmentar-ho aquí, que sempre hem tengut el suport de les institucions, governàs el partit que governàs. Ens han ajudat a treure endavant la iniciativa, cosa que pot sorprendre una mica perquè nosaltres sempre hem treballat movent-nos dins el mateix triangle: joves, teatre i català.

L'enriquiment

Per mor de l'organització de l'Encontre de Teatre he viscut moltes experiències que m'han suposat un enriquiment personal. He intentat sempre corregir els errors i no m'ha importat compartir la feina feta amb qui s'ha volgut sumar al projecte. Treballar dins el teatre és dur, però fer-ho en el teatre escolar, és doblement dur i sacrificat. Gairebé mai, reconegut per ningú. És molt difícil dignificar-lo. Pens que la tasca que s'ha fet durant aquests anys, és precisament per aconseguir la dignificació i la valoració del teatre escolar, fomentant iniciatives com l'Encontre de Teatre en Català a l'Ensenyament secundari o la Marató de Teatre.

Per molts d'anys! □